

PRORRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICA

INSERATE

conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de Publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 250 Lei

Pe 6 luni . . . 150 Lei

Pentru străinătate 750 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Momente

Spiritul pe care Hristos l-a dat lumii, e harnică suflare de vânt și flacăra arzătoare... Lucrează în adâncurile firii, fără astâmpăr și fără sgomot, fără ostentație. Numai roadele se văd. Căci pe unde trece, suflarea Lui împrăstie norii, limpezește zărilor, mângăie ca boarea dimineții fețele trudite, trezește pretutindeni mișcare și viață nouă. — Spiritul lui Hristos este prin definiție constructiv și creator, de viață și de sfințenie. Tot ce este bun în așa zisa „civilizație albă” este darul și opera Lui. Spiritul lui Hristos este spiritul eroismului. El face din pescari apostoli, din plăpânde fecioare face martire, din băeți eroi neînfricați. — Spiritul lui Hristos este puterea marilor armonii. Toți cei ce vorbesc străine limbi și se sbat pentru interese contradictorii, se înțeleg minunat dacă sunt însuflețiți de același ideal al sfințeniei și dreptății de peste veac. — „Spirite al adevărului... vino și te așează întru noi...”

Avem nevoie astăzi, mai mult decât oricând, de mângăierile Lui, de puterea Lui ziditoare, de lumina și de armoniile Lui. — Fiindcă a pus stăpânire pe noi alt duh: duhul veacului acestuia. Impotriva Scripturilor care ne strigau: „Spiritul să nu-l stingeți” (1 Thes. 5, 19), noi am voit să stingem luminile cerului și am aprins în locul lor becurile științei noastre reci și sterile. În loc să tindem la o continuă purificare și răscumpărare a trupului prin spiritualizarea lui, am sucit privirile spiritului însuși spre pământ și l-am silit să făurească mașini în slujba egoismelor și instinctelor ce ne coboară spre fiară. Și duhul pământului e joc și suflare de vânt. Dar pe unde trece, răstoarnă și pustiește, pârjolește și ucide. Nu lasă în urmă decât ruine și cenușă, lacrimi și cimitire. — Mângăitorule bune, vino și ne curățește de sălbătăcie și învață-ne iarăși taina marilor armonii!

Dacă lumea l-a „întristat” și a căutat să-l înăbușe, vlu și roditor a rămas Spiritul în Biserica lui Hristos. Prin puterea Lui, această împărăție înfruntă veacurile și biruiește porțile iadului. Admirabilă dovadă și pildă pentru această mântuitoare păzire a Spiritului a fost recentul jubileu al Sfântului Părinte. Înfrățirea lumii catolice de pe întregul pământ la rugă comună pentru pace a fost un adevărat triumf al Spiritului și o rază de nădejde pentru sufletul chinutei noastre omeniri. — O certitudine de biruință în plus pentru cei ce, ca noi, luptă cu credință pentru adevăr și dreptate. Fiindcă veghează mereu, alături de ei, Spiritul adevărului și al dreptății eterne!

Slavă Dătătorului de viață!

(+). Pretutindenea este și toate le plinește în sufletul creștin Spiritul Sfânt, dacă nu i-se pune piedecă, ci dimpotrivă, găsește buna voință de a lucra împreună cu El. Teologii și asheții înșiră o serie întreagă de roduri de-ale acestei binecuvântate împreună lucrări. — De praznicul Pogoririi Sf. Spirit să petrecem și noi câteva clipe în lumina limbilor de foc din foisorul Cinei celei de taină, cu gândul și cu inima la minunile ce a săvârșit mereu deatunci încoace în lumea sufletelor Dătătorul de viață nouă, cerească.

După ce primesc Spiritul Adevărului ce le fusese făgăduit de Mântuitorul, apostolii devin cu totul alți oameni. Din nepricepuți ce erau mai înainte, îi vedem dintr'odată dascăli prealumiți, propovăduind limpede cea mai înaltă înțelepciune teologică, filosofică și morală ce a cunoscut omenirea. Fricoșii de până aci se prefac în cei mai neînfricați vestitori ai Răstignitului, dojenind pe ucigătorii de Dumnezeu, și înfruntând toate amenințările și prigonirile. Și chiar și moartea. Din egoști mânați de-un singur dor: să le fie cât mai bine aici pe pământ, în cele pământești, se fac cei mai idealști altruști ce cunoaște istoria, trăind și murind numai și numai pentru preamărirea lui Hristos și mântuirea sufletelor, așa că mai târziu Saul, devenind Paul, cunoscându-i în această nouă ipostază, o să vadă în ei (și în sine, care era străbătut de acelaș Spirit) o măreață privilegiate pentru ingeri și pentru muritorii înțelegători de asemenea măreții.

Care minune, păstrând proporțiile dela om la om, se repetă și azi, tot sub alte și alte forme, în sufletele tuturor dreptilor.

Voia Tatălui este ca toți muritorii, îmbrăcați prin botez întru Fiul său, să fie sfinți și să crească mereu în sfințenie. Iar Vistierul bunătăților duhovnicești asta o și face: împodobește sufletele cu podoaba virtuților. După cum li-se și stă celor ce au fost primiți fii ai lui Dumnezeu și împreună moștenitori ai lui Hristos. Prin lucrarea aceluiaș Spirit sufletul prinde gust și puteri pentru tot lucrul bun și se împărtășește de pacea launtrică de lipsă pentru a putea crește în Domnul. Mângăierile conștiinței curate și liniștite sunt doar dintre cele mai vii și mai rodnice îndemnuri spre a deprinde desăvârșirea. Păcătoșii nu au parte de această fericire. Cum nici de cealaltă: de fericirea de a umbla pe cale luminată de sus, singur Spiritul Adevărului putând să răsbătă în adâncurile ființei omenesti și să alunge întunecimile pricinuite de patimi și de păcat. Bine zice Psalmistul: fericit e bărbatul pe care-l învață însuși Părintele

luminilor prin Spiritul său cel preasfânt. Și fiindcă veni vorba de păcat, să nu se uite că de noroiul acestuia numai Sf. Spirit spală pe om, tot El izbăvindu-l și din robia lui, și făcându-l liber, după vorba Apostolului: Unde-i Spiritul Domnului, acolo-i libertatea. Și cu aceasta viața vrednică de a fi trăită de omul cel zidit după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. În felul acesta Spiritul Sfânt este sufletul sufletului nostru. Sf. Augustin avea tot dreptul s'o spună ascultătorilor săi: „Precum sufletul vostru dă viață tuturor mădurelor voastre, fie pe calea urechilor, fie pe a nărilor, și vorbește prin limbă, lucrează folosindu-se de mâni, umblă cu ajutorul picioarelor, se află în aceeaș vreme în toate mădulele, dă viață fiecăruia, reglementează acțiunile fiecăruia, întocmai și Spiritul Sfânt dă viață și tărie întregii Biserici a lui Dumnezeu, acestui corp mistic al cărui cap e Hristos”. — Da: sfântă-i vorba sf. Ioan Evangelistul: Spiritul este cel care dă viață.

Nici că se poate altfel, odată ce acest Împărat ceresc e stăpân pe toate comorile dumnezeirii și se sălășluiește în suflete cu toată bogăția lor fără de seamăn. Cunoaștem, din Scripturi și din predanie, cele șapte daruri ale Sale: Darul înțelepciunii, darul înțelegerii, al sfatului, al tăriei, al științei, al evlaviei și al temerii de Dumnezeu. Așisderea și roadele petrecerii Sf. Spirit în inimile credincioase: iubirea mai presus de fire, veselia senină, pacea care covârșește toată mintea, răbdarea, marimozitatea, delicateța, bună-tatea, blândeța, credința vie, modestia, stăpânirea de sine, curățenia gândirii și a simțirii. — Se poate dori în această lume ceva mai ales și mai de preț?

Cu toate acestea mulți creștini de astăzi ar putea zice ca cei din Efes către Sf. Pavel: „Nici nu știm de este Sf. Spirit”. Spre osânda celor ce ar fi trebuit să-i învețe cine-i Sf. Spirit a cărui biserică s'ar cuveni să fie tot creștinul, și spre nespusa pagubă a celor ce, necunoscându-L, nu-i dau cinstea ce i-se cuvine, nu trăiesc în intimitatea lui și se lipsesc astfel de nenumărate și neprețuite haruri. Un preot sfânt dela sate — Sf. Ioan Vianney — ne-a lăsat o admirabilă icoană a celei de a treia Fețe dumnezeiești:

„Omul, de sine, e nimica. Împreună cu Sf. Spirit, e totul. Omul e pe de-a întregul pământesc și animalic. Numai Spiritul Sfânt poate ridica sufletul și-l poate face să se salte în înălțime... Spiritul Sfânt e lumină și putere. Precum ochianeale măresc lucrurile, la fel și Sf. Spirit face să se vadă binele și răul în mare. Cu Spiritul Sfânt toate se văd

mari: mărimea celor mai mici fapte săvârșite pentru Dumnezeu și mărimea celor mai ușoare greșeli. Și precum ceasornicarul cu lentila sa deosebește cele mai mici roțițe ale unui ceas, întocmai așa și noi, prin mijlocirea Spiritului Sfânt, suntem în stare să deschișim și cele mai mărunte amănunte ale bieteii noastre vieți. În acest caz cele mai mici imperfecțiuni par foarte grave și cele mai mici păcate ne umplu de groază. Așa s'a făcut că Preacurata Fecioară n'a greșit niciodată... La fel cu porumbelul dalb care, ieșind din mijlocul apelor, vine să-și scuture aripile deasupra pământului, Sf. Spirit iese din oceanul desăvârșirilor divine și vine să-și tremure aripile deasupra sufletelor curate, ca să reverse asupra lor balsamul iubirii. Spiritul Sfânt se odihnește pe sufletul curat ca pe-un pat de trandafiri... Dacă ar întreba cineva pe osândiți: De ce ați ajuns în iad? dâșii ar răspunde: „Pentru că am stat împotriva Sf. Spirit...“

Nu suntem în iad. Și ferească Dumnezeu s'apucăm acolo. Dar pentru ca să scăpăm de osânda veșnică noi și (dacă suntem preoți de enorie) păstoriții noștri, să ne deprindem întâi noi, apoi să-i învățăm și pe ei, să cunoască, să cinstească, să iubească pe Sf. Spirit și să-i slujască. Și atunci fericirea de veci le este asigurată lor și nouă.

„Urbi et orbi“. Aceste cuvinte fac parte totdeauna din binecuvântarea Pontifului Suveran, din pricina înțelesului lor, care este: „orașului (Romei) și Universului“ și prin care Papa arată că Binele trebuie să poposească pretutindeni, în toată lumea.

Oamenii însă sunt despărțiți, nu numai prin hotare, dar mai ales prin vrășmășie de moarte, așa încât iubirea și bunătatea, ghemuite ca un ariciu, așteaptă semnalul sirenei de încetare a alarmei, pentru a reveni la viață după ce va apune steaua războiului usurpator.

Simțământul acesta de universalitate, care străbate binecuvântarea Papei, este o garanție, că sufletul omenesc nu se schimbă,

că idealul de umanitate rămâne supremul desiderat, din imperiul căruia nu putem fi isgoniți, că sentimentul creștinesc strălucește cu atât mai tare cu cât la adăpostul întunericului, desordinea și răsturnarea de valori și-ar implânta mai adânc, pieritoarea lor pecete. (Noi, cei din tabăra dreptății, luptăm înainte, cu conștiința înfiorată de apropierea finalului izbăvitor)...

„Joia trecută, în cadrul serbărilor jubiliare, Papa Pius al XII-lea a ieșit în balconul exterior al Bazilicei, și a dat binecuvântarea „urbi et orbi“. O mulțime imensă, care stătea ingenunchiată în Piața Sfântului Petru, a aclamat îndelung pe Sfântul Părinte“, anunță din Cetatea Vaticanului, agenția Rador.

Mulțimea aceea imensă, națiunea Romană, ingenunchiată în Piața Sfântului Petru, aclama principiile ce nu mai pot fi smulse, desrădăcinate din sufletul omenesc. Principiile acestea sunt ale Credinței noastre, sunt ale Mântuitorului Lumii.

Pontiful Suveran nu este, ca atare, decât simbolul valorilor morale inalterabile, în fața cărora s'au prosternat mulțimile, străbătute, acum mai mult decât totdeauna, de fiorul purității.

Știți cine a ingenunchiat pe muritorii, care s'au împărțășit dintr'o clipă de reculegere? Nostalgia năzuințelor nepieritoare, refugiate în incinta sacră a Vaticanului.

Viața lăuntrică a omului își urmează cursul ei chiar dacă trebuie să se furișeze, să se strecoare nevăzută de privirea vigilentă a pasnicilor tumultului...

Cuvintele Sfântului Părinte sunt semnul unui foc sacru, care, orice s'ar petrece pe planeta noastră, nu-și întrerupe, o clipă, văpaia, lumina și căldura; ele mai sunt semnul că, devreme ce în miezul păcatului strălucește virtutea, omul nu poate și nu trebuie să fie dat pierzării.

Este mare lucru că macar odată pe an, greșelile vremelnice noastre să se prostorne de pe tronul trufiei lor, fie și numai o clipă la picioarele virtuții eterne.*) (Ioan Vinea).

*) Din frumosul articol de fond publicat de d. Ion Vinea în „Evenimentul“ din 21, V. 1942.

Mărunțișuri

Sunt unele chestiuni, cari din timp în timp vin din nou în discuție. Nu pentru că nu au fost discutate îndeajuns, ci pentru că sau au fost date uitării încheierile discuției, sau discuția nu a fost încheiată, pentru că se adeverește dictonul: Câte capete, atâtea păreri. Astfel de discuții sunt cele în jurul catehizației și a cuminecării — igienice. Le vom atinge în treacăt, convins că nu va trece prea mult și iarăși vor fi desgropate, discutate și nerezolvate definitiv.

1. *Catehizația în școlile primare* e de mare importanță și trebuie să fie cea mai de frunte preocupare a preotului din parohie. E de înțeles, pentru ce: Preotul prin această catehizație își crește pe viitorii credincioși. Înțelegem dar neliniștea acelora, cari vreau să-și facă datoria pe deplin și văd, că nu se ajunge rezultatul dorit. Și atunci se caută pricina. Firește, amorul propriu nu-l lasă pe om să vadă, că greșala poate să fie și în el și atunci o caută în afară: Manualele, programa, frecvența neregulată, lipsa educației religioase și morale în familie ș. a. La aceea, că el — catehetul — nu și-a dat silința să se apropie sufletește de copilași și mai cu seamă să și-i apropie, nu se gândește, și și mai puțin se gândește la aceea, că nu ar fi permis să meargă nepregătit la lecție.

Programa se face pentru toată lumea, un tot așa manualele. Catehetul va trebui însă să aplice programa, aducându-o în armonie cu împrejurările locale, cari diferă dela ținut per la ținut și dela comună la comună și — să în nu se uite! — dela individ la individ. „Tot așa stăm cu manualele, cari sunt numai mijloace auxiliare. Totul e catehetul, mai bine zis părintele, care trebuie să-și cunoască copilașii cu toate lipsurile și defectele lor. Când am avut școală nedivizată, nu am propus niciodată fiecărei clase deosebit, ci am grupat clasele și în un an am luat o materie, în alt an cealaltă materie. Tot așa am făcut cu clasele secundare, când a trebuit să în-

FOIȚA „UNIRII“

Dialog

E plin de învățăminte acest dialog al lui Don Bosco, încă copil, cu mama sa:

„Dacă eu aș fi preot, n'aș face așa: eu m'aș apropia de copii, i-aș aduna, aș căuta să-i fac să mă iubească, i-aș iubi și eu și prin vorbele și sfaturile mele aș munci pentru mântuirea sufletelor lor. Așa făcea Ion Cafasso (bătrânul preot dela care Ion Bosco învățase latina).. Ce i-ar costa o vorbă bună, un minut petrecut pe drum cu un copilaș?

— Dar ce-ai vrea ca să-ți vorbească ție preoții?

— Ceva ce mi-ar cădea la inimă.

— Dar ei au atât de mult de lucru cu mărturisirile, cu predicile și cu bolnavii.

— E adevărat, dar noi nu facem parte din turma lor, nu suntem mielușei acestora?

— Tu ai vrea deci ca ei să-și piardă timpul cu tine?

— Și Isus pierdea timpul cu copiii pe care, cu toată opoziția Apostolilor, îi aduna în jurul său! Eu, dacă aș fi preot, n'aș face așa niciodată. Niciodată nu mă voi simți plictisit de copii și nu-i voi ține departe de mine; eu voi fi întotdeauna cel dintâi care să încep vorba.“ (pe).

Botezul împăratului Constantin

de Pr. Ioan Stanciu

Despre botezul împăratului Constantin sunt două păreri. — Una este a acelora cari susțin că împăratul Constantin s'a botezat numai înainte de moarte, în Nicomidia, de episcopul arian Eusebiu:

1. *Eusebiu, episcop în Cezarea Palestinei* (313—340) în *Viața lui Constantin* c. IV cap. 60 scrie despre boala lui Constantin; în cap. 61 scrie discursul prin care Constantin cere botezul și se justifică că l-a amânat cu intenția să se boteze în Iordan; în cap. 62 scrie cum a primit Constantin botezul în Nicomidia, dela episcopul Eusebiu, în prima zi de Rusalii, iar în ziua III-a a murit.

2. *Socrat din Constantinopol* (380—440) în *istoria bisericii* c. I cap. 39 la anul 337 scrie: „Împăratul Constantin căzu curând după aceea într'o grea boală, în vârstă de șasezeci și cinci de ani. Plecând din Constantinopol, se duse pe mare la Helenopol, spre a lua băi de apă caldă cari se aflau în împrejurimile acestei cetăți. Însă boala înrăutățindu-se, el nu mai făcu băi și plecă dela Helenopol spre a se duce la Nicomidia, când ajunsă în unul din satele vecine primi acolo botezul.“

3. *Sozomen, din Constantinopol* (390—450) în *istoria bisericii* c. II. cap 34 la anul 337 scrie referindu-se la moartea împăratului

Constantin: „Simțindu-se indispus, se duse la Helenopol, cetate din Bitinia, cu scop de a face băi. Însă boala sa înrăutățindu-se, el se duse la Nicomidia și primi botezul.“

4. *Teodoret episcop în Cir* (423—458) în *istoria bisericii* c. I. cap. 30 spune despre împăratul Constantin că s'a botezat în Nicomidia înainte de moarte și că a amânat botezul până în acea zi cu intenția să se boteze în Iordan.

5. *Evagriu din Antiohia* (536—594) în *istoria bisericii* c. III. cap. 41 scrie: „Teodoret spune în istoria sa că Constantin fu botezat pe la sfârșitul vieții în Nicomidia și că el amânase botezul până în acel timp, pentru că doria să-l primească în apa Iordanului.“

Dintre urmașii lui Constantin:

1. *Constanțiu* (337—361) s'a botezat numai în 361 în Antiohia de arianul Euzoius al Antiohiei (v. Socrat c. II. cap. 47 la anul 361).

2. *Teodosiu* (379—395) s'a botezat numai în 380 în Tesalonie de Ascholiu al Tesaloniei, fiind grav bolnav (v. Socrat c. V. cap. 6 la a. 380).

Păreră a doua este a acelora cari susțin că împăratul Constantin a fost botezat de Papa Silvestru în Roma:

1. *Ioan III. Malalas, patriarhul Constantinopolului* (565—577) în *Cronică* c. XIII. scrie: „După ce a ajuns și a studiat elementele religiei creștine, s'a botezat el cu mama lui Elena

cu două clase laolaltă. Preotul va face legătura necesară între materia din anul trecut și cea care urmează să o ia în anul acesta, ca să înțeleagă elevii, că sunt părți ale aceluiaș întreg. Nu vom putea lua așa de pe larg în școlile cu un învățător, ca în școlilele cu 2, 3, sau 7 învățători. Dar vom lua, cât se poate, mai pe scurt, dar cu inimă.

Cu inimă. Totul e părintele, care merge bine pregătit la lecții și bine dispus. Cum, să te mai pregătești și pentru școlile primare, tu care ai pregătire academică, de multeori licență și doctorat? Da! Fără a fi bine pregătit să nu te duci la cateheză, frate dragă, pentru că vei face o lecție slabă, neînțeleasă și plictisitoare în cele mai multe cazuri. Bine dispus? Vezi asta-i! Dar poți fi totdeauna bine dispus? Fă, să fii! Lasă afară toată grija cea lumească și fii în școală numai părinte bun, iubitor și răbdător. Să fii și sever, dar drept, când va fi cazul.

Eram copil la instalarea bunului mitropolit Victor Mihal. Nu știu, cum m'am putut strecura și eu în catedrală, chiar când vorbea noul mitropolit. Vorbind de ceea ce a trebuit să facă în Eparhia Lugojului, am auzit deodată: „Și lapte le-am dat lor, că nu puteau“. Atunci am înțeles cuvintele, dar nu am înțeles sensul. — Mai târziu, când în Seminar am cetit S. Scriptură, am dat de cuvintele s. Pavel: „Și eu, fraților, n'am putut să vă grăiesc vouă ca unor oameni spirituali, ci ca unora trupești, ca unor prunci în Hristos. Cu lapte v'am hrănit, iar nu cu bucate, căci încă nu puteați. Dar nici măcar acum nu puteți, pentru că sunteți încă trupești“. (I. Cor. 3. 1-3). În Seminar am înțeles rostul cuvintelor, iar când am ajuns catehet, le-am pătruns și cuprins. Acestea le leg de suflet celor ce se războiesc pe tema catehizației, din cauza programei, a manualelor și a lipsei de spor. Dați, fraților, lapte pruncilor și veți vedea, cum se vor desvolta de frumos! De altfel, tot așa și credincioșilor!

— *Cum să cuminecăm?* Iubitul meu elev, pâr. *Octavian Fulcea*, a adus din nou în discuție această chestiune. Eu, unul, scriu a treia oară în „Unirea“ despre aceasta. Avem modul tradițional de a cumineca, și diferitele propuneri de cuminecare — igienică. Am

de Silvestru Episcopul Romei și s'au botezat și cei apropiați ai săi și prietenii și pe deasupra o mare mulțime de Romani. Și astfel împăratul Constantin s'a făcut creștin.“

2. *Teofan din Constantinopol* † 817 în Cronica la anul 314 scrie: „În acest an, după cum spun unii, marele Constantin cu fiul său Crispus s'a botezat în Roma de Silvestru, după cum până în ziua de azi locuitorii Romei păstrează baptisterul lui, spre mărturie și credință, după omorirea tiranilor, pe el l-a botezat în Roma Silvestru; alții în Orient de episcopul Eusebiu de Niconidia, partizan al arianismului, aproape de timpul morții s'a botezat, spun, în locul unde a murit. Căci cum zic, amâna sperând să se boteze în râul Iordan. Mie mi se pare adevărat că a fost botezat de Silvestru.“

3. *Gheorghe Cedren s. XI* în Istorie la anul 313 (al șaptelea al împărăției lui Constantin) scrie: „a fost botezat de Silvestru preasfințitul papă al Romei.“

4. *Leon Gramaticul s. XI* în Cronică trădând despre Constantin scrie: „În Roma de Silvestru fiind botezat, s'a făcut creștin.“

Care din aceste două păreri e cea adevărată, ușor se poate judeca.

văzut cum se face cuminecarea cu păharul de apă la îndemână. Într'un loc, tot după 4-5 persoane, cari se cuminecă, preotul clătește lingurița în păhar și apoi iar cuminecă 4-5 persoane. Apa din păhar, apoi, o aruncă clopotarul (crâsnicul), unde aruncă și gunoiul din biserică. Această cuminecare nu o găsec de loc mai igienică, decât cea tradițională, dar în schimb, putem expune s. Cuminecătura spre profanare. În alt loc, se clătește lingurița după fiecare persoană, se șterge și apa o folosește preotul la consumare. E foarte puțin igienică, dar e neplăcut să folosești la consumare apa încălzită de saliva cea multă. În schimb nu expune sf. Cuminecătura spre profanare. Eu — am mai spus-o — fac altfel: După împreunarea Sfintelor, sorb sf. sânge, cât pot mai bine, când am mai mulți de cuminecat. Când sunt mai puțini și am pus vin puțin în potir, nu e nevoie de această operație. Apoi cu lingurița iau câte un pătrățel, pe care le-am tăiat la proscodie din coaja prescurei, și dau celui ce se cuminecă. După fiecare, mă uit cu atenție la lingurița să văd, dacă nu a rămas vre-o părticică. Dacă a rămas, cuminec mai departe, până se ia și părticica aceea, apoi șterg lingurița pe un capăt al purificatorului, pe care așa îl țin cu mâna stângă, încât să pot face iute această operație. În felul acesta nu se introduce salivă în sf. Sânge, rămâne foarte frumoasă până la sfârșit sf. Cuminecătura și pot cumineca din un potir mic sute de credincioși. Cuminecarea aceasta îmi pare destul de — igienică și consum cu plăcere, nefiind nici urmă de salivă, cum am văzut la mulți preoți, cari obișnuesc cuminecarea tradițională. Nu am văzut forma laudată de pâr. Fulcea, dar mi-se pare cam riscată, nici alte forme recomandate de unii confracți. — Țin însă să accentuez, că nu cred în posibilitatea molipsirii prin sf. Cuminecătura și dacă fac, cum am zis, nu o fac de frica molipsirii cu vre-o boală, ci ca cei ce se cuminecă privind în potir, să vadă, cât e de frumoasă și la vedere sf. Cuminecătura și să pot consuma cu plăcere, chiar și după ce cuminec 4-5 sute de credincioși, sau și mai mulți.

— *Concesii naturalștilor.* Cetesc într'un studiu, de altfel interesant, al unui confrate: „În favorul acestui adevăr stau mărturie toate științele naturale. Dacă am susține, că Paradisul pământesc a consistat într'un alt mediu fizic decât cel de azi, atunci am ajunge pe această chestiune în conflict inconciliabil cu științele pozitive. Toate acestea presupun și susțin stabilitatea absolută a legilor materiei dealungul timpurilor. De aceea rămâne stabil, că în Paradisul pământesc natura înconjurătoare a fost identică cu cea de azi.“ („Cultura Creștină“, Nr. 1—3/1941, pag. 59-60). Dacă-i așa, cum stăm cu pomul vieții și pomul cunoștinței binelui și răului? (Fac. 2, 9). Și apoi, dacă de frica unui conflict închipuit cu științele pozitive, facem concesii, pentru că „toate acestea presupun și susțin stabilitatea absolută a legilor materiei dealungul timpurilor“, ce se va alege din conceperea Preacuratei, când a zămislit pe Mântuitorul, ce se va alege din Fecioria Preacuratei? Nu știm noi, că „unde vrea Dumnezeu, se schimbă rânduiala firii?“

Contele Tisza era curatorul suprem al Bisericii reformate. Cu prilejul unei adunări calvine el a rostit un discurs, care a făcut mare valvă. A spus cam următoarele: De îndată ce o biserică se pleacă pe panta concesiunilor, e expusă întâi primejdiei fărâmițării, apoi pieririi. A laudat Biserica catolică,

care a dogmatizat adevărurile de credință și de morală și astfel nu e expusă nici fărâmițării, nici pieririi, pentru că dela aceste adevăruri nu se abate și nu face concesiuni. — Cam așa a vorbit contele Tisza și a stârnit multe nemulțumiri între coreligionarii săi, cari încă fac într'una concesiuni, ca să nu ajungă în conflict cu științele naturale, sau cu alte științe.

Să nu fii rău înțeles. Nu înțeleg, că noi nu avem să ținem seamă de progresul științelor. Dar nu voiu face concesiuni oricărei teorii și ipoteze, acolo unde e vorbă de un adevăr de credință, cum e și posibilitatea minunilor. Nu am nimic împotriva, să se admită, că dela facerea lumii au trecut miliarde, sau milioane, sau sute de mii, ori numai zeci de mii de ani. Mi-e indiferent, că zilele Facerii au fost de 24 de ore, sau de 24 de mii de ore, sau de milioane și miliarde de ore, dar nu voiu renega niciodată adevărul, că „unde vrea Dumnezeu, se schimbă rânduiala firii“, cum cântăm în Acatist, „pentru că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință“ (Luca 1, 37).

— *Cum se face cruce?* E o întrebare din Catehism, unde se dă răspuns lămurit. Am propus cu toții această întrebare și am stăruit asupra răspunsului, pentru că e vorba de semnul, prin care mai cu seamă ne mărturisim credința. Uitați-vă, Vă rog, la o adunare preotească, să zicem Sinod protopopesc, sau arhidiecezan, care se începe cu semnul sfintei Cruci. Câți își fac cruce, așa cum propun în Catehism? Înainte de a merge la Cluj, spuneam elevilor, când le vorbiam de facerea crucii, să se uite la mine și așa să-și facă și ei cruce. În Cluj aveam pe cineva mai mare, bun de dat pildă: „Uitați-vă la Preasfințitul Iuliu și așa să faceți și voi“ și începeau elevele mele să-și facă crucea-cruce, cum și-o făcea vlădicul lor. — Nu am putea cu toții să facem o mică revizie, cum ne facem cruce? Și să facem crucea-cruce, dând și prin asta pildă credincioșilor. „Ce te mai sfătoșești, atâta, vor zice unii confracți, doar atâta știm și noi.“ Nu zic, că nu știu, dar — uitați-vă la adunările preotești, sau când slujesc mai mulți preoți — în sobor!

Pr. Octavian Popa

Papa Pius XII și Biserica Ortodoxă Română. Pâr. diacon *Iosif E. Naghiu* scrie, sub acest titlu, în cotidianul bucureștean *Viața* (17. V. 42) o seamă de lucruri pe cari e bine să le cunoască lume cât mai multă. Reproducem și noi acele rânduri obiective și lipsite de orice patimă:

„Întreaga lume catolică a sărbătorit cu entuziasm a 25-a aniversare a episcopatului Prea Fericitului Părinte Papa Pius XII. Cu acest prilej a fost felicitat și de toate organizațiile catolice de ambele rituri din România. Credem potrivit acest prilej spre a evoca și ceva din relațiile Sfântului Părinte cu Orientul disident.“

E important de remarcat că alegerea Prea Fericitului Părinte Papa Pius XII s'a comunicat și Patriarhiei grecești din Constantinopol. Pentru întâia oară dela trista desbinare din 1054 s'a comunicat și Orientului disident alegerea Supremului Pontifice. D. Onisifor C. Ghibu propunea cu prilejul ridicării Mitropolitului Ungro-Vlahiei la rangul de Patriarhat să se comunice și Romei noua alegere. Glasul d-lui Onisifor Ghibu n'a fost ascultat. I. P. S. Sa Mitropolitul Visarion Puiu spune acelaș lucru.

Dacă Orientul n'a făcut așa, a venit Roma eternă, comunicând Patriarhiei din Con-

stantinopol alegerea Papei Pius XII. Papa Leon XIII a dat celebra enciclică — De dignitate Orientalium — în care elogiază ca nimeni altul riturile orientale și s'a ocupat foarte mult de Orientul disident. Papa Pius XII are marele merit de a fi creat la Institutele Pontificale burse pentru teologii orientali. Scriitorul mistic și teologul subtil Gala Galaction trecând pe la Cardinalul Pacelli (actualul Papa Pius XII) i-a cerut să creeze câteva burse pentru ucenicii săi în ale teologiei. Purpuratul roman a ascultat cererea distinsului profesor de teologie și a creat câteva burse. Un fapt nespuse de îmbucurător. Teologii ortodocși cu cultură teologică protestantă sunt de obicei mult mai puțin bisericosi decât cei cu cultură teologică la Facultățile Catolice. Cred că e suficient să pomenesc faptul că Păr. Gala Galaction le recomandă studenților să meargă la Roma, nu la protestanți. Colegiile dela Roma au dat ortodoxiei câțiva teologi de seamă. Tomiștii ortodocși sunt în special absolvenți ai institutelor catolice. Păr. Valeriu Iordăchescu a studiat la Paris, la Institutul Catolic.

Gestul marinos al Cardinalului Pacelli rămâne un exemplu de dărnicie și de iubire a Romei pentru creștinismul Oriental. După exemplul Romei s'au creat burse pentru studenții orientali și la alte Universități. Menționez Facultatea Catolică din Strassbourg, la care au studiat mai mulți reprezentanți din falanga de elită a clerului tânăr (Protos. Nicodem Ioniță, Arhim. Nica, etc). (Iosif E. Naghiu).

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat Arhiepiscopesc a distins pe Păr. Dr. Septimiu Todoranu prof. de teol., cu titlul de *vprotopop onorar* și cu dreptul de a purta brâu roșu. — Felicitările noastre!

Spre cinstea altarelor. Intr'o ședință a Congregației Riturilor s'au desbătut, de curând, câteva cazuri de minuni ce s'ar fi săvârșit la mijlocirea Fer. Grignon de Montfort, care e pe cale de a fi canonizat. Tot atunci s'au recunoscut ca veritabile minuni și unele din cazurile studiate și judecate de aceeaș Sacră Congregație în vederea beatificării Ven. Contardo Ferrini, fost profesor universitar de drept roman în Pavia (Italia), mort în 1902.

Din activitatea Reuniunii „Sf. Maria“ Târnaveni. În ziua eroilor 14 Mai a. c., s'a făcut întâia cunună a celor 30 elevi ai școlii primare de stat. Elevii în prealabil au fost pregătiți de Păr. Arieșanu, protop. și Păr. Popoviciu. După Sf. împărtășanie, Dna Dr. Săroiu, prezidenta Reuniunii „Sf. Maria“, le-a oferit și servit dejunul. — Din partea Reuniunii s'a dat fiecărui copil câte o iconiță, iar din partea dnei și dlui Dr. Cismașiu câte o carte de rugăciuni. În aceeași zi, ziua eroilor, doamnele din Reuniunea Sf. Maria în frunte cu păr. Arieșanu și dna Prezidentă Săroiu, au împărțit daruri răniților dela spitalul din localitate 125 pachete cu alimente și cărți postale în valoare de 11—12 mii lei. În 17 Mai a. c., aceeași societate a împărțit 12 premii elevilor dela Gimnazul „A. Barseanu“ care s'au distins la concursul de religie. — *Coresp.*

Ziua Spiritului la Beiuș. Așa se poate numi ziua de 17 Mai a. c., pentru credincioșii din Beiuș. Era vorba de ceva prea mare: serbătorirea de 25 ani de Episcopat a Capului creștinătății, Piu XII. Ca să-și arate și mai mult alipirea și iubirea fierbinte față de Cel ce, astăzi, e supapa de siguranță a lumii întregi așa de încercată în măcelul actual, cât și față de acela care e Vicarul Domnului pe pământ și stânca de care s'au zdrobit și se vor prăbuși și în viitor toate atacurile turbate ale iadului, era de totului firesc, ca în centrul Bihorului românesc să i-se dea cinstea ce o merită. Duminică dimineața s'a celebrat, la ora 7, sf. liturghie; la 8, a doua, la care s'a făcut „prima împărtășanie“ a copiilor dela școala primară. Părinții odraslelor s'au apropiat și ei de Sfânta Masă a altarului; la 10, a

treia liturghie, săvârșită de un sobor de 10 preoți, cu numeroase cuminecări, la sfârșitul căreia s'a cântat un Tedeum de către corul mixt, condus cu măiestrie de către păr. Bruckenthal. Predica a rostit-o, cu avânt, păr. Matei Ioan, despre „Papii și Români de-alungul veacurilor.“ După masă, la ora 5, în sala de festivități a liceului s'au perindat în proiecțiuni pe dinaintea copilașilor, adevărurile de credință și viața eroinei Ioana D'Arc. Cu un cuvânt, s'a făcut totul ca să poată contribui oricine cu ceva, pentru Acela care conduce cu dibăcie în aceste vremuri grele Biserica cea Una, Sfântă, Catolică, și Apostolică, din a cărei mădulări și noi fericiții ne simțim că facem parte. — Așa ne învață Evanghelia și Istoria. (Nicolae Cristea)

Faptă pilduitoare. Se știe că, îndată după marea tragedie națională din 1940, Reuniunea „Sf. Elena“ a femeilor noastre din Capitală a deschis o cantină, care a făcut bine imens refugiaților și expulsaților rămași fără casă și fără rosturi. Intre cei cari s'au bucurat de ospitalitatea caldă, străbătută de atmosfera autentică a carității creștine a cantinei, a fost și dl Dr. Cornel Iubaș, refugiat din Cernăuți. Reîntors acum la rosturile sale, grație armatei noastre biruitoare, d. Dr. Iubaș și-a adus cu drag aminte de străduințele binecuvântate ale Soc. „Sf. Elena“ și, drept semn al recunoștinței sale, i-a trimis în dar 10.000 zece mii lei, ca să poată face bine altor necăjiți. — Gest frumos, care nu așteaptă laudă ci — imitatori!

Locale. Duminică viitoare, a tuturor Sfinților, va predica în catedrală păr. Augustin Folea, canonic mitropolifan.

— Duminică trecută, de Ziua Sf. Părinte, după liturghia arhierescă din Catedrală, s'a cântat un Tedeum, slujind I. P. S. Valeriu Traian în sobor de preoți iar după aceea a avut loc în Palatul Cultural, un festival în cinstea Vicarului lui Hristos, actualul Pontific Suprem Pius XII. A conferențiat cu acest prilej păr. Dr. Septimiu Todoranu, frumos, cu avânt și captivant.

— Alaltăieri Joi, de sărbătoarea Sf. Constantin și Elena, care-i și ziua Reginei Mame, omagiată și la Blaj, premilitarii și-au ținut și ei praznicul lor, aranjând o ieșire pe Câmpul Libertății unde d. col. Bărbulescu a rostit o cuvântare ocazională, iar echipele premilitare, după ce au executat câteva cântări, au defilat în fața tribunei din stadion. După masă, aceiași au dat, în Palatul Cultural, un festival artistic muzical, în cadrele căruia d. Alex. Pop, învățător, a rostit o inimioasă cuvântare ocazională.

— Elevii Școlii Normale de Băeși au aranjat în Palatul Cultural în seara zilei de 20 Mai, un festival drăguț cu puncte de cor și orhestră, dirijate de păr. Celestin Cherebețiu, profesor. S'a jucat bine și o dramă: Jerifa (în 4 acte), tradusă din l. franceză.

Pelerinaj la bisericuța „Maicii săracilor“ din Cărbunar-Blaj. Cititorii noștri își vor aduce aminte, știind poate din gazeta noastră, că în prima Duminică din luna Iunie 1938 a avut loc la Cărbunar-Blaj sfințirea — din partea arhierelui Nicolescu — a bisericuței închinată în cinstea „Maicii Săracilor.“ Iar de atunci, în fiecare an, în cea dintâi duminică din Iunie — ziua aniversării sfințirii bisericuței — are loc pelerinajul de primăvară. În anul curent, va avea loc pelerinajul obicinuit Duminică, 7 Iunie, când, la ora 9, va sluji și va predica I. P. S. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu. — Credincioșii sunt invitați să ia parte la acest pelerinaj, de care — de bună seamă — Dumnezeu a legat multe și bogate ajutoare, mai ales că și Roma, Sf. Scaun, după multe cercetări, a recunoscut caracterul supranatural al arătărilor, (că adevărată Preacurata Maria aievea s'a arătat și a vorbit copilei Marieta Beco) și a încuviințat cinstirea Preacuratei sub numele de „Fecioara Săracilor și Mama Neamurilor.“

C. F. R. comunică oficial că situația actuală permite majorările transporturilor economice din țară, și recomandă publicului să profite de această situație favorabilă, căutând să se aprovizioneze cu alimente, lemne etc., fiindcă s'au dat dispozițiuni să se satisfacă toate cererile de vagoane fără întârziere. — Aducând la cunoștința celor interesați această știre îmbucurătoare, ne permitem a ruga direcțiunea generală C.F.R. să poartă grijă deosebită și să dea precădere transporturilor de cereale ce se trimit din județele excedentare în cele lipsite. Este un interes național de primul ordin ca vagoanele încărcate cu aceste alimente de primă necesitate să sosească la destinație fără întârzieri prea mari, care le expun deteriorării.

Sensul unui acord. Precum se știe, Japonia a încheiat, nu de mult, un acord diplomatic cu Uniunea Sovietică, trimițând un ambasador pe lângă Sf. Scaun. Pentru a se înțelege acest acord, trebuie să știm că în insulele olandeze, ocupate de niponi, au ajuns sub noua stăpânire, se aflau 641.338 niponi și 88.352 europeni catolici. De primirea bolșevicilor și pregăteau cam 65.000 de catehumeni. Această lume catolică se organizase în 16 eparhii bisericesti în cadrele cărora activau 570 preoți misionari, 141 monahi și 141 călugărițe, indigeni și indigeni. Spre cele peste 1707 școli catolice se știe că se aveau în 1939, nu mai puțin de 151.707 elevi și profesori.

Noul episcop unit bulgar. Bulgarii uniți s'au avut până deunăzi episcopul lor în persoana Pre. Chiril Kurtjeff. Acesta însă, obosit de muncă și de sărăcie, s'a retras dela locul de răspundere arhierescă. Sf. Părinte, pe care l-a cercetat înaintea de a face acest pas, i-a primit demisia. În locul celui ce pleacă a numit „ad interim“ pe păr. Garufaloff. Nou numitul e vrednic urmaș al Pre. Chiril și are la activul său o rodnică apostolică misionară de 15 ani în Bulgaria. — Invrednică este de sus de mult mai mult!

Negusul umblă după raporturi diplomatice cu Vaticanul. Agenția „Stefani“ (13. V. 42) știe din cercuri misionare portugheze că Negus al Abisiniei (Ras-ul Tafari) ar fi cerut înalte personalități bisericesti să intervină la sfârșitul can pentru a se stabili raporturi diplomatice cu el și Sf. Scaun. Totodată se adaugă însă și că propunerea Negusului n'a fost luată în seamă de cercurile solicitate.

† Pr. Valeriu Șandru, parohul Copaceni, a trecut la cele veșnice în Timișoara, a treia Paști a. c., la vârsta de 64 de ani, fiind într'al 30 an de preoție. — Odihnească în pace!

† Teodor Hirțea, pensionar C.F.R., tatăl Iuliu Hirțea secretarul Episcopiei române-unițe dea-Beiuș, a adormit în Domnul, împărțit cu cele Taine, în spitalul din Beluș, la 16 Mai a. c. Fie-i partea cu dreptii!

† Livia Cristina Sârbu, abs. a Liceului Fete din Blaj, s'a stins din viață Miercuri, în 13 a. c., în vârstă de 20 de ani. — Să-i fie somnul lin!

Nu este Român

cine nu semnează la
Imprumutul Reîntregirii

CONCURS

La banca „PATRIA“ S. A. din Blaj, s'au vacante: un post de contabil, un post de dactilografă, iar pentru contencios un post de avocat stagiar. Cei cari doresc să obțin aceste posturi, își vor înainta cererile de reacțiunii băncii, până la 10 Iunie 1942, însoțite cu documente studiile, timpul servit în practica ce au.

Asemenea își vor arăta și pretenziunile. Posturile se vor ocupa cu data de 10 Iunie 1942.

Banca pop. „Axente Sever“

Convocare

Membrii băncii pop. „Axente Sever“ s'au convoacă la adunarea generală ordinară care se va ținea Sâmbătă, în 23 Mai 1942, orele 11, în localul băncii din Blaj (Piața Inocențiu Micu Nr. 20) cu ordinea de zi reglementată în statut.

Dacă în această zi nu se va întruni în numărul necesar, adunarea se amână pe ziua de 31 Mai 1942, orele 11, când se va întruni în același loc și cu aceeași ordine de zi, care va fi numărul membrilor prezenți.

Blaj, 2 Mai 1942.
(L. S.) Augustin Popoviciu
președinte.